

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobkyně: **F. A., ev. č. X**
 st. přísl. X
 v ČR pobytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
 sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 9. 9. 2020, č. j. OAM-471/ZA-ZA11-VL11-2020,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se domáhala zrušení rozhodnutí ze dne 9. 9. 2020, č. j. OAM-471/ZA-ZA11-VL11-2020 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl o zamítnutí její žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žaloba

2. Žalobkyně namítala, že argumentace žalovaného je nesprávná, neboť dle informací uvedených na webu Ministerstva zahraničních věcí (dále jen „MZV ČR“) není město X (žalobkyně jej uvedla jako poslední adresu ve své vlasti) zcela bezpečné. Žalovaný tedy zcela opomněl hodnotit, že žalobkyně žila před příchodem do ČR právě ve městě X, a tudíž je zřejmé, že tato nově zjištěná informace o nepředvídatelnosti vzniku nepokoju ji jinak neuklidňuje a rozhodně ji neujišťuje v tom, aby se vracela do bezpečné země. Spíše přetrvává strach z návratu, když donedávna ještě považovala svou rodnou zemi za bezpečnou.
3. Žalobkyně dále uvedla, že je nutno přihlídnout k aktuálním opatřením a podmínkám cestování vzhledem k onemocnění COVID-19. ČR i nadále doporučuje cestovat do ostatních zemí jen v nezbytných případech z důvodu rozsáhlých restriktivních opatření. Navíc ani situace v ČR není příznivá a je jen otázkou času, kdy bude nařízen zákaz vycestování do jiných zemí.
4. Žalobkyně dále uvedla, že neudělením mezinárodní ochrany a případným následným vyhoštěním, z ČR by byla nuceně odtržena od manžela a tří dětí, z toho dvou nezletilých. Taková situace by s velkou pravděpodobností vedla ke psychickému zhroucení, jak žalobkyně, tak jejího manžela, potažmo i dětí. Žalobkyně zde poukázala na čl. 10 odst. 2 Úmluvy o právech dítěte, tj. právo dítěte být vychováván oběma rodiči.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve svém vyjádření především uvedl, že nesouhlasí s podanou žalobou, neboť neprokazuje pochybení správního orgánu při vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany. Žalobkyně o mezinárodní ochranu žádá toliko z důvodu legalizace pobytu, což není důvodem k udělení mezinárodní ochrany. Jde-li o zásah do práva na ochranu rodinného života, tak žalobkyně má možnost zařídit si v ČR legální pobyt dle zákona o pobytu cizinců. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Jednání před soudem

8. Žalobkyně při jednání především uvedla, že v ČR žije 13 let. Chtěla by tady žít se svými dětmi a manželem. Nemůže je tady nechat samotné. Do Kosova se vracet nechťejí.
9. Žalovaný především odkázal na rozhodnutí a vyjádření k žalobě. Dále uvedl, že žalobkyně nebyla v zemi původu pronásledována a pobyt na území ČR by si měla upravit dle zákona o pobytu cizinců.

V. Posouzení věci krajským soudem

10. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, jež žalobkyně uplatnila v žalobě (§ 75 odst. 2 s.r.s), jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z

úřední povinnosti. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.r.s.).

11. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
12. Napadené rozhodnutí je založeno na uplatnění § 16 odst. 2 a 3 zákona o azylu, podle nichž se jako zjevně nedůvodná zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
13. Východiska citovaného § 16 odst. 2 zákona o azylu spočívají na pojmu „bezpečná země původu“ vymezeném v § 2 odst. 1 písm. k) téhož zákona. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se za bezpečnou zemi původu považuje stát, jehož je cizinec státním občanem, (1) ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, (2) který jeho občané neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, (3) který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a (4) který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.
14. Obecně se za „bezpečnou zemi původu“ považuje takový stát, jenž dodržuje mezinárodní závazky a v souladu s nimi nepodrobuje své občany takovému zacházení, jež by mohlo být v jiných státech považováno za relevantní pro udělení azylu. Evropská praxe pak presumuje, že občany pocházejících z bezpečných zemí původu nelze bez dalšího považovat za osoby vyžadující ochranu – specifickým prvkem uvedené praxe je tedy nezkoumání důvodů pro udělení azylu a doplňkové ochrany, ale toliko posouzení, zda daná země podmínky definice „bezpečné země původu“ splňuje. Na druhou stranu však není vyloučeno, aby v azylovém řízení konkrétní osoba prokázala opak, tedy že v jejím případě ze strany domovského státu k porušování mezinárodních azylových zásad dochází.
15. Podle § 2 bodu 11 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, Česká republika považuje Kosovo za bezpečnou zemi původu.
16. Žalovaný byl proto v přezkoumávané věci pro závěr o zamítnutí žádosti žalobkyně s ohledem na její zjevnou nedůvodnost povinen dle § 16 odst. 2 zákona o azylu v zásadě toliko prokázat, že Kosovo lze považovat za bezpečnou zemi původu. Vzhledem k tomu, že však prováděcí vyhláška k zákonu uvedenou zemi výslovně zmiňuje ve svém § 2 bodu 11., byla jeho procesní situace o to jednodušší, že nemusel zkoumat naplnění jednotlivých znaků vymezených v § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, ale mohl rovnou přistoupit ke konstatování splnění podmínek bezpečnosti Kosova, jako země původu. Žalovaný však přesto nad rámec své činnosti provedl i důkaz z materiálů Informace OAMP z 16. 9. 2019,

Hodnocení Kosova jako bezpečné země původu stav září 2019, z nichž ověřil, že situace v zemi žalobce nedoznala změn, jež by mohly svědčit o zhoršení situace jejích občanů ve vztahu k azylovému právu. Tím své povinnosti týkající se řádného zjištění skutkového stavu splnil.

17. Jedinou otázkou tedy je, zda žalobkyně prokázala, že v jejím případě nelze Kosovo považovat za bezpečnou zemi původu. Soud v této souvislosti předně odkazuje na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41, rozsudek ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 – 47, usnesení ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014 – 48, či rozsudek ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 Azs 214/2016 – 32), z níž vyplývá, že primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany v případě bezpečných zemí původu oproti jiným obdobným azylovým řízením je samotný žadatel o udělení mezinárodní ochrany. Břemeno tvrzení stíhá žadatele o udělení mezinárodní ochrany a správní orgán tedy nemá povinnost hodnotit v řízení jiné skutečnosti než ty, které uvádí žadatel, či za něj azylově relevantní důvody dokonce domýšlet. Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. V rámci žádosti žalobkyně uvedla, že do ČR přicestovala v srpnu roku 2019. Do ČR přicestovala za manželem, který v ČR dlouhodobě žije. V zemi původu naposledy žila v X. V zemi původu nikdy neměla se státními či bezpečnostními orgány problémy a nikdy nebyla trestně stíhána. Ani neměla žádné potíže kvůli své rase, národnosti, náboženství, pohlaví, příslušnosti k sociální skupině či politickému přesvědčení. Žádné potíže při vycestování ze země původu neměla. O mezinárodní ochranu žádá z důvodu, že by chtěla mít legální doklady k pobytu v ČR. Manžel i děti zde žijí. O azyl přišla požádat, neboť už nechtěla na území ČR zůstat bez víza. Její žádost o pobyt nebo vízum byla zastavena v prosinci 2019. Žalobkyně měla v průběhu správního řízení možnost uvést vše, co považuje za relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany. Byl s ní veden pohovor a byla poučena o povinnosti uvést pravdivě a úplně všechny skutečnosti nezbytné pro úplné zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí. Žalobkyně ani nevyužila možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před jeho vydáním, nenavrhla doplnění podkladů ani nevyslovila žádné námitky.
18. Žalobkyně neměla ve vlastní potíže se státními orgány, policií, soudy. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu, musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze [srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, dostupný na www.nssoud.cz; srov. též § 16 odst. 2 zákona o azylu]. To však žalobkyně neučinila, neboť neuváděla, že by v zemi původu čelila nějakým obtížím. Soud proto nemohl dospět k závěru, že by v jejím případě Kosovo nebylo možno považovat za bezpečnou zemi původu. Ani ze skutečností uvedených v žalobě neplyne, že by v důsledku ojedinělých incidentů v X nebylo možné považovat Kosovo za bezpečnou zemi původu a navíc je možné se domoci ochrany u příslušných vnitrostátních orgánů.
19. Žalobkyně dále neuvedla žádné konkrétní skutečnosti vztahující se k její osobě, ze kterých by vyplývalo, že Kosovo nelze v jejím případě považovat za bezpečnou zemi původu. Byl proto správný závěr žalovaného, který vyhodnotil její žádost jako zjevně nedůvodnou.

20. Soud jenom pro úplnost odkazuje např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2021, č.j. 2 Azs 64/2021-27, jimž byla pro nepřijatelnost odmítnuta kasační stížnost, právě v případě Kosova, které bylo posouzeno jako bezpečná země původu. Soud k věci dále uvádí, že žalobkyně má na území ČR dvě nezletilé děti, a to A. A. nar. X a A. A. nar. X. Soud k věci uvádí, že žalobkyní namítanou problematikou zohledňování zájmu dítěte v řízení o mezinárodní ochraně se Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval. Vyslovil, že *„jakkoli je zájem dítěte dle čl. 3 citované Úmluvy předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí a státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, jsou povinny zajistit, aby dítě nemohlo být odděleno od svých rodičů proti jejich vůli (čl. 9 Úmluvy), nelze tyto principy samy o sobě podřadit pod další, nad rámec zákonem o azylu stanovené důvody pro udělení mezinárodní ochrany a správní soud nemá žádnou zákonnou možnost zrušit žalobou napadené rozhodnutí s odvoláním na výše uvedené principy“* (srov. rozsudek NSS ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 - 57; dále např. ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Azs 67/2018 - 29). Opakovaně též konstatoval, že *„nelze přisvědčit (...), že v řízení o azylu se zkoumá nejlepší zájem dítěte. Nejlepší zájem dítěte se totiž zkoumá (posuzuje) ve vztahu k přiměřenosti správního vyhoštění stěžovatelky (či obecně v pobytových otázkách a s tím souvisejících řízeních). Tato otázka v azylovém řízení z povahy věci, dle ustálené judikatury, nenachází své místo“* (srov. usnesení NSS ze dne 27. 9. 2016, č. j. 6 Azs 166/2016 - 28, ze dne 24. 9. 2020, č. j. 1 Azs 49/2020 - 32, ze dne 4. 11. 2020, č. j. 1 Azs 273/2020 - 24, ze dne 7. 6. 2021, č. j. 1 Azs 76/2021 - 41, či ze dne 23. 6. 2021, č. j. 1 Azs 103/2021 - 27). Pokud se jedná o respektování práva na rodinný a soukromý život ve smyslu čl. 8 Úmluvy, nelze jej chápat jako neomezený závazek státu akceptovat volbu cizince ohledně země společného pobytu s rodinou (srov. usnesení NSS ze dne 22. 1. 2020, č. j. 6 Azs 163/2019 - 44). Za zcela výjimečných okolností by zásah do soukromého a rodinného života mohl být důvodem pro udělení doplňkové ochrany (srov. usnesení NSS ze dne 17. 6. 2015, č. j. 1 As 84/2015 - 24), o takový případ však nepůjde, může-li cizinec a jeho rodina vést svůj soukromý a rodinný život v jiné zemi, například v domovském státě (srov. usnesení NSS ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 Azs 167/2016 - 25), nebo má-li možnost legalizovat svůj pobyt podle zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 5. 2010, č. j. 6 Azs 5/2010 - 57, či usnesení NSS ze dne 21. 4. 2010, č. j. 9 Azs 3/2010 - 62). Soud k věci dále uvádí, že snaha o legalizaci pobytu na území České republiky za účelem realizace soukromého a rodinného života není relevantním důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004- 60, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004-69, nebo ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004-44). Samotné neudělení mezinárodní ochrany ještě nemá za následek zásah do práva na rodinný a soukromý život ani do práv nezletilého dítěte. Neznamená samo o sobě realizaci správního vyhoštění, v rámci něhož budou dopady do rodinného a soukromého života příslušnými orgány posuzovány. Neudělení mezinárodní ochrany nebrání žadateli legalizovat svůj pobyt na základě pobytového oprávnění. Soud tedy k věci závěrem uvádí, že k legalizaci pobytu na území ČR by žalobkyně měla především využít institutů zákona o pobytu cizinců.

VI. Závěr a náklady řízení

21. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.r.s. zamítl.

22. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, protože nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 26. května 2022

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce